П III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тромесечна: 9.20 пенга

Год. III. Ујвидек, уторак, 20 април 1943 Број 87

После дводневне посете Хитлеру Регент се вратио у недељу у Будапешту

Оживела је борбена делатност у околини Новоросијска

У Тунису и даље влада затишје

Будапешта, 19 април. — (МТИ). Његова Преузвишеност Господин Регент, на позив Вође и Канцелара Немачког Рајха Адолфа Хитлера, посетио је Канцелара у главном стану Вође и одатле се вратио у Будапешту у недељу ујутро.

Немачки званични извештај о посети

Берлин, 19 април. (МТИ) — Из Главног стана Вође Рајха јављају ДНБ-у да је Хорти Миклош, Регент Краљевине Мађарске, стигао 16 априла на дводневну посету у Главни стан Вође Рајха. Фирер је водио разговоре са Регентом о питањима општег политичког положаја и о борби против заједничког непријатеља.

Разговори са Фирером, којима је присуствовао и министар Рајха Рибентроп, протекли су у духу традиционалног немачко—мађарског братства и другарства. Фирер и Регент изразили су чврсту намеру да ће борбу против бољшевизма и његових англо-америчких савезника водити постојано до крајње победе. Мађарски народ, који је већ једном искусио ужасе бољшевизма, бориће се на страни савезника из Тројног пакта све до потпуног отклањања опасности која прети народима и уложиће све снаге у интересу тога циља за ослобођење Европе и осигурање живота мађарског народа.

ИЗЈАВА ГЕНЕРАЛА АЈЗЕНХАУЕРА

Берн, 19 април. — (БТ). Генерал Ајзенхауер на конференцији штампе у свом главном стану рекао је следеће:

— Први отсек офанзивних ратних операција је завршен, али не смемо олако схватити други отсек који се налази пред нама. Требали смо да савладамо три отпора: стотине хиљада мина, у ванредно великом броју концентрисане топове и противавионске топове, као и борбену јединицу првог реда. Потом је нагласио да иако му је успело да постигне господарење у ваздуху, неће бити лак задатак бомбардовати одбранбене снаге сакупљене у североисточном углу. Борба која се води за поседовање осовинског мостобрана — рекао је Ајзенхауер — вероватно биће веома дуга и може се извести уз знатне жртве.

Крипс о војној ситуацији

Амстердам, 19 април. (ДНБ) — Сер Стафорд Крипс, енглески министар за авионску производњу, одржао је говор у Бристолу. Крипс је позвао слушаоце да реалније оцењују положај. Он је нагласио да снага Осовине још није сломљена, а и душевна снага Осовине је неповређена. Вероватно је да ће бољшевици и Енглези морати преживети још дуге и многе патње, пре него што постигну победу. Енглеска ратна морнарица треба да води против све јаче активности подморница такву борбу која ће скоро превазићи све границе могућности. Ми још не можемо рећи — нагласио је Крипс — да су наши ратни напори већ отклонили највећу опасност.

Даље је Крипс признао да енглески ваздушни напади на Европу, којима се наводно у великој мери помажу совјетски савезници, стају много људи и авиона.

У Тунису — рекао је — биће још неколико оштрих битака.

Што се тиче далекоисточног рата, Савезници још нису дошли у положај да изграде такву организацију која би била довољно јака да отера Јапанце из Бурме и тиме поново успоставе везу Чункинга са спољним светом. Међутим, зна се хитност ситуације. На крају је позвао Енглезе да реалистично мисле и у погледу послератних унутрашње политичких изгледа.

Велики немачки успех у борби против непријатељског ваздухопловства

У суботу су Англосаксонци изгубили 101 авион

Берлин, 19 април. (ДНБ) — Листови Немачког Рајха са великим одушевљењем славе велике успехе немачке ваздушне одбране од суботе. У суботу ноћу оборено је 55 британских бомбардера над територијом Рајха, а сем тога непријатељ је изгубио на западној морској обали 15, у суботу над Бременом 20, а на Западу 11 бомбардера. То значи укупни губитак од 101 апарата, највећим делом вишемоторних, са бар 8—900 изврсних пилота посада, јер на највећим америчким четворомоторним бомбардерима данас се већ налази посада од 10 људи.

Према немачким листовима овај одбранбени успех отвара ново поглавље у историји немачке ваздушне одбране. У вези с тим ДНБ констатује следеће:

— У ноћи између петка и суботе немачки ноћни ловци и артилериска одбрана немачког ваздушног оруђа постигли су до сада највећи успех у одбрани. Пола часа пре поноћи одреди тешких непријатељских борбених авиона долетели су са запада над Јужну Немачку и јужну територију немачког Рајха.

Велики део авиона били су четворомоторни бомбардери разног типа.

У току одбране, вршене у планској сарадњи, ноћни ловци упорно су одржавали додир са непријатељем, а противавионска артилерија са ванредним успехом тукла је авионе који су се приближавали. Млади чланови немачких ноћних ловаца низом ваздушних победа доказали су да заслужују своја места. Знатан број погођених борбених авиона срушио се са теретом бомби на земљу и експлодирао. Посада која се на појединим апаратима састојала од 10 људи није успела да искочи падобранима из разбијених авиона. У ноћној одбрани највећи појединачни успех постигао је поручник Бергман, који је оборио 4 авиона и тиме постигао 12-ту ноћну ловачку победу. Наредник Колак оборио је 19-тог и 20-тог непријатеља. Одбранбене снаге, у којима су се и људи домаће ваздушне одбране изврсно показали, растурили су непријатељске одреде који су се приближавали. Непријатељ је само на два места, једно од другог удаљена, успео да сакупи веће снаге, али је баш на тим нападачким местима претрпео осетне губитке.

У овом тешком ваздушном поразу непријатељ је само над Немачком изгубио најмање 55 најмодернијих бомбардера и скоро 800 људи летачког особља које је обучавано више година.

НОВИ ЗНАЦИ ЗА УЗБУНУ У ЛОНДОНУ

Цирих, 19 април. — (БЕ). Према вестима приспелим у Цирих, у Лондону је за последњих 24 часа било три ваздушне узбуне: у недељу по подне и у ноћи од недеље и понедељника два пута. Поближи детаљи још недостају.

У присуству Регента у Солноку откривена је слика Заменика Регента који је погинуо јуначком смрћу

Солнок, 19 април. (МТИ) — У присуству Регента, удове почившег Заменика Регента и млађег Хорти Миклоша, затим претседника и чланова владе на свечан начин у великој дворани жупаније Солнок у недељу пре подне откривена је уметничка слика јуначки погинулог Заменика Регента витеза Хорти Иствана, бесмртног члана жупанијског већа.

Регент је допутовао у Солнок из Будапеште аутомобилом у пратњи свог сина и своје снаје. Пред зградом жупаније била је постројена почасна чета. После химне Регент је извршио смотру почасне чете и примио рапорте војних команданата.

Када је Регент ушао у свечану дворану, присутни су устали и бурно га поздравили. Свечану седницу отворио је велики жупан барон витез Урбан Гашпар, који је у своме говору освежио успомену на јуначки погинулог Заменика Регента.

После говора великог жупана одржао је свечани говор папски прелат Келе Истван. После тога говорио је Александар Имре, поджупан, а затим је краћим говором закључио седницу велики жупан Урбан Гашпар.

После свечаности откривања слике, Регент са породицом упутио се до силоса друштва »Ностра«, где је министарство пољопривреде израдило рељеф за успомену на погинулог Заменика Регента који је пре поласка на фронт посетио силос. После говора Дарања Беле, потпретседника »Футуре« Регент је дао дозволу да се открије попрсје. После завршених свечаности Регент са својом породицом отпутовао је за Будапешту.

Извештај немачке Врховне команде

Немачка Врховна команда саопштава:

Жива борбена делатност јужно од Новоросијска траје и даље. Ваздухопловство је извршило тешке нападе на непријатељске положаје и базе за снабдевање у обалној области Црног Мора. Одбили смо локалне нападе Совјета на неколико других сектора Источног фронта.

На туниском фронту дан је уопште прошао мирно. Борбени авиони немачког ваздухопловства поново су бомбардовали пристаништа Алжира.

У току поморског сукоба у јутарњим часовима 18 априла немачке заштитне снаге потопиле су пред холандском обалом један енглески артилериски брзи чамац, а три друга тешко оштетили. Једно наше возило је потопљено.

КАТРУ СЕ ВРАТИО У АЛЖИР

Амстердам, 19 април. — (ДНБ) Према саопштењу Британске обавештајне службе, генерал Катру вратио се из Лондона — где је водио разговоре по распри Жиро—де Гол — натраг у Алжир.

ВЕЛИКИ ГУБИЦИ АНГЛОСАКСОНСКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА НА ЗАПАДУ

Берлин, 19 април. — (ДНБ). Према извештајима, ваздухопловство Сједињених Држава претрпело је нов тежак пораз 17 априла. У току напада против Бремена, као што је то извештај Немачке врховне команде од 18 априла и саопштио, према досадањим извештајима оборено је 20 четворомоторних бомбардера. Даље је уништено још 11 енглеских и америчких авиона изнад мора и у обалном простору попоседнутих западних области.

Америчке авионе који су се приближавали северозападном обалном простору Немачке још далеко изнад мора присилили су на борбу немачки ловачки и авиони за разарање. Немачки апарати пратили су стално у стопу непријатеља и присилили га на ваздушне борбе.

Кроз штампу

Д-р Гебелс:

»Народи морају уложити свој живот, да би га изнова формирали и одржали«

„Дас Рајх“ доноси, из пера д-ра Гебелса, чланак у коме Министар Рајха уводно подвлачи да је у рату свагда тешко, ако не и скоро немогуће, дати себи слику о унутрашњем положају код непријатеља. Потпуна истина долази на видик обично тек после рата, а дотле је човек упућен на процене и наслућивања. Зато је кобна грешка за један зарађен народ да на своју руку суди о положају непријатеља.

„Ми смо — подвлачи д-р Гебелс — од вајкада пледирали за отвореност у приказивању ратног положаја, како према нашем властитом народу, тако и према светској јавности. Ми не држимо много до варљивих и илузионистичких претстава које ће сутра или прекосутра развојем бити оповргнуте. Политика блефа, каква је у светскоме рату још била могућа, мислимо да у овоме рату потпуно промаша свој циљ. Народи а пре свега немачки народ је за то политички одвише зрео. Политички незрео народ је у рату, дабогме, много једноставније водити него онај народ који је политички школован и образован. Зато је владама на непријатељској страни тако лако: они могу себи дозволити да своје јавно мишљење бацају са једног екстрема на други, јер су сутра већ заборавили оно у што су данас још чврсто веровали. Код немачког народа је то сасвим искључено“.

„Стојимо на крају једне врло оштре зиме — пише, даље, д-р Гебелс. Она нам је поставила тешкоће које нико спочетка није могао ни наслућивати. Што смо [illegible] на крају ипак пребродили, има да се поглавито сведе на то да се у одлучним часовима нисмо дали од њих савладати. И код прошле зиме радило се не само о томе шта смо изгубили, него и о томе шта је непријатељ добио. Не хотећи смањити или багателисати наше губитке, мислимо да је ипак оправдана наша констатација да је непријатељ само мален делић од онога постигао што је себи ставио за циљ“.

„Може се ствар окретати како се хоће, свагда ће да се испољи сазнање да је овај рат за све учеснике па и неучеснике загонетка свију загонетака, и да се зато поглавито о томе ради: супротставити му се одлучношћу карактера и чврстином срца. Чешће је већ речено да је идеализам веома реалан фактор у политици; а то важи пре свега у таквим тешким потресима народнога живота какав је данашњи“.

„Историја не поклања ништа, а најмање своје најдрагоценије дарове — пише завршио д-р Гебелс — и као што мати свагда мора да изнова уложи свој живот кад хоће да нови живот роди, тако морају и народи уложити свој живот да би га изнова формирали и одржали... Каснија историја ће нас мање просуђивати по патњама које притом сносимо, него по врлинама које притом показујемо, по ударцима које притом трпимо и по победама које притом постижемо.“

*

„Пестер Лојд“, у уводнику „Европска вера у будућност, пише између осталог: „Немачка стоји сада, као прва војна снага континента, насупрот једноме прекоморском непријатељу који тражи да изађе из дефанзиве, и да континенталну позицију Осовине нападне споља. Од слома континенталних упоришта западних непријатеља Немачке морале су да протекну године пре но што су они умели да изграде војску којој сада већ приписују офанзивне способности. Али те године ни Немачка није оставила неискоришћене. Израђен је, за то време, највећи систем утврђења у историји, немачки Атлантски бедем, и тиме је цела атлантска обална линија Европе непродорно затворена против покушаја инвазије. Тиме што се сада с немачке стране неупоредива снага тога бедема јасно приказује не само немачкој него и међународној јавности, добија одбранбена снага немачкога ратовања, која је постојала од почетка, нов, далекосежан нагласак.“

„Оштри пресек непродорне обалне линије раставља цело ратовање јасно у једну европску и једну ванвропску половину, које само још у Тунису прелазе једна у другу. Али и сам Тунис је само једна истакнута стражара европскога бастиона. Његова се функција укључује у дефанзивну улогу европскога обалског бедема. То, дабогме, не значи ни близу да је сада немачко ратно вођство ушло уопште у једну дефанзивну фазу. Цело источно ратиште, где, већ две године дана скоро, огромним људским и материјалним жртвама ослабљени непријатељ са највећим напоном снага покушава да пружи отпора немачкоме нападу, даје још широко поље рада немачким офанзивним предузећима“.

*

„Хетфеи Мађарорсаг“ доноси о положају у Тунису: „У Тунису Англосаксонци још нису напали утврђења Бизерте и Туниса. „Бацање у море“ Осовине, као што је Монтгомери у својој последњој заповести за напад желео и ставио у изглед, у првоме замаху није успело, и немачко-италијанска оклопна војска могла је да се повуче у мостобран, где је одбила први велики напад Англосаксонаца. Ајзенхауер и Монтгомери приморани су да се спреме за нов напад“.

Наводећи, затим, према „Транс континентал Прес“-у велике губитке Савезника у трупама и авијацији, лист пише: „Ајзенхауер сам је саопштио да је само Петон, главни командант Пете америчке армије, која се бори на средњем сектору Туниског фронта, јавио губитак од 60.000 људи. Ајзенхауер је указао да ће североафричка битка и даље бити ванредно тешка и тражити много жртава. Осовина је у последње време отпослала у Тунис много артилерије за ваздушну одбрану, тако да сваки англосаксонски ваздушни напад наилази на веома густу ватрену завесу“.

Јаке ваздушне и поморске борбе у водама Сицилије

Рим, 19 април. — (Стефани). Италијанске ваздушне снаге у току прошлих 48 часова развиле су живу ваздушну делатност у Сицилијанском Каналу. Шеснаестог априла у рану зору италијански ловци су у средњем делу Средоземног Мора сазнали да немачки извиђачки авиони код рта Гранитола воде борбу са два енглеска Спитфајера. Италијански ловци одмах су се умешали у борбу и присилили Енглезе на бекство. За време гоњења оборили су један енглески авион, а други оштетили. Када је изненада настао пожар на Спитфајер авиону, италијански апарати повукли су се из опасне ситуације. У исто доба једна друга италијанска ловачка ескадрила оборила је у близини Сицилијанског Канала један Спитфајер, а један други напала са митраљезима.

Рим, 19 април. — (ДНБ). Две италијанске торпедњаче, које су штитиле један конвој који се кретао у правцу Туниса, у ноћи од 16 априла у Сицилијанском Каналу осмотрили су два велика непријатељска разарача. Италијанске торпедњаче — иако је непријатељ био и јачи не само по величини него и по оружју — одмах су прешле у напад. Развила се огорчена борба која је из врло мале даљине вођена артилериском ватром и торпедима. Једна италијанска торпедњача тешко је погођена. Торпедњача је почела да тоне, али је наставила све дотле ватру из својих топова док није нестала у води. Први метак погодио је један непријатељски разарач који је застао. Осовински авиони рано изјутра установили су да је разарач у близини ноћног бојишта експлодирао и потонуо. И други разарач је погођен са неколико погодака, тако да се повукао до острва Малте. Конвој је неоштећен наставио пут и тачно стигао у Тунис. Велики део посаде потопљене торпедњаче спасли су авиони и поморски пратилачки бродови који су журили на место борбе. Друга италијанска торпедњача која је претрпела лака оштећења стигла је у своју базу.

Заменик министра спољних послова Рајха постављен је за немачког амбасадора при Ватикану

Берлин, 19 април. (ДНБ) — Из главног стана Вође Рајха ДНБ јавља:

Вођа Рајха је на предлог Рибентропа, министра спољних послова, извршио следећа постављења у ресору Министарства спољних послова: државног секретара при министарству спољних послова барона Вајцсекера именовао је за немачког амбасадора при Ватикану. Досадањи ватикански амбасадор Берген повукао се у пензију.

За државног секретара при Министарству спољних послова вођа Рајха именовао је д-р Стенграхт Адолфа, посланика прве класе.

За амбасадора Немачке у Мадриду поставио је Дикхоф Ханс Хајнриха, амбасадора Немачке, које је вршио дужност амбасадора у Вашингтону све до избијања рата. За амбасадора Немачке у Нанкингу поставио је д-р Верман Ернеста, државног потсекретара, начелника политичког одељења Министарства спољних послова.

Хајнке Андора, посланика прве класе при амбасади у Мадриду, Вођа Рајха именовао је за државног секретара и поставио га за директора политичког одељења Министарства спољних послова.

Државног секретара д-р Гаус Фридриха, шефа правног одељења, поставио је за амбасадора специјалне дужности Министарства спољних послова. У кабинету министра Рајха уследила су следећа постављења:

Хевер Валтер, посланик прве класе на дужности код Вође Рајха за амбасадора, Ринтелен Емил, посланик прве класе, за амбасадора и Солајтнер Франц, референт посланства у рангу саветника, за посланика прве класе. (МТИ)

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАЛАС

Савршен муж
(TÖKÉLETES FÉRFI)
Одличан мађарски шаљиви филм
Јавор П., Шимор Е., Биличи Т., Маклар З. и оба Петеша

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

На целом свету

Гдегод живе Немци, данас ће прославити 54-ти рођендан свога вође Адолфа Хитлера. 20 априла Адолф Хитлер ушао је у 55 годину свог живота. Цео немачки народ као један човек у душама биће са својим вођом, најсјајним Немцем новије историје, човеком који је успео да фанатичном вером у будућност наелектрише милионске масе.

И ако се данас налази у рату, који је ангажовао цео народ, сваки Немац у души биће данас са својим вођом, у чврстом уверењу да је победа условљена једино апсолутном дисциплином и верношћу, толико својственом немачком народу. Милионске масе немачког народа стоје непоколебљиво иза свог Фирера, чија је мисао светиња, а реч наређење, које се има без поговора извршити. То поверење и послушност, које немачки народ гаји према свом Фиреру, резултат је оног његовог самопрегора и жртвовања за свој народ. За њега постоји само једна мисао, једна идеја, да своме народу и Европи створи једну срећнију будућност, која ће вредним и раденим људима и народима загарантовати она права и благостање, које им по њиховој заслузи и припадају.

Наши суграђани Немци такође прослављају рођендан Вође немачког народа. Од синоћ њихови домови искићени су народним заставама, а орган немачке народне групе „Дојчес Фолксблат“ на првој страни под насловом „Први војник Немачког Рајха“ доноси чланак из пера Ханса Клајна, у коме велича његову личност, човека који је све жртвовао за свој народ, износећи његове основне мисли и идеје као човека, војника и народног првоборца.

Ко је започео неограничени ваздушни рат

Берлин, 19 април. (ДНБ) — Швајцарски лист »Базел Нахрихтен« од свога дописника из Лондона шаље своме листу доказни материјал који треба да одбрани Енглеску и њене Савезнике за грозоте данашњег ваздушног рата и да их ослободи одговорности. Докази су — каже ДНБ — неистинито тврдње и понављања покушаја спасавања.

Енглеска је започела такозвани неограничени ваздушни рат 12 јануара 1940 када је бацила бомбе на мирно ратарско становништво острва Силт. У Лондону се боре, сада после четири године, да је немачко ваздухопловство бомбардовало Варшаву. Сви знају да су се остаци пољске војске повукли у Варшаву и да су они без предомишљања одбили позив немачке врховне команде да се избегну борбе око града.

У току ноћи од 20 марта 1940 године поновио се напад против становништва острва Силт. Енглески авиони поново су 25 априла 1940 године бомбардовали отворене немачке градове који су били небрањени и војнички потпуно безначајни. Доказана је чињеница да је немачко ваздухопловство тек у ноћи 19 јуна 1940 почело да узвраћа нападе Великој Британији. Непријатељ је осам пута бомбардовао квартове за становање у Берлину и тек тада се немачко ваздухопловство одлучило да изведе један напад на Лондон из освете. Те чињенице треба да се освеже пред јавним мњењем целога света.

На фронту у Тунису још нису довршене офанзивне и дефанзивне припреме ратујућих снага

Немачка прати све догађаје и спремна је на све евентуалности

Будапешта, 19 април. (Телефоном) Према извештајима Будапешта Тудошитоа из Северне Африке, на свима фронтовима у Тунису опада ратна делатност и само код Мађез ел Баба дошло је до жестоких борби предстража. Међутим, те борбе нису имале већих размера. Тамо се води жива извидничка акција. Савезничке ваздухопловне снаге настављају са јачом ваздушном акцијом. Артилерија британске Осме армије, према приспелим извештајима, заузела је положаје око Енфидавила.

Британска Прва армија и француске трупе врше нападе код Мађез ел Баба, северно од Каируана. Француске трупе ступиле су у додир са британском Осмом армијом. Нови англосаксонски извештаји кажу да не постоје никакве припреме о већој евакуацији осовинских трупа, него да напротив већи ваздушни конвоји стижу осовинским снагама, и то у току ноћи, из Италије са материјалом за одбрану туниског мостобрана.

Извештаји који су данас стигли са ратишта не помињу никакве важније ратне догађаје изузев ваздушног рата на западу. У Тунису још нису завршене како офанзивне тако и дефанзивне припреме. У кошћеним борбама настало је оно што су већ и немачки извештаји подвукли, и то да су борбе на тлу замењене борбама у ваздуху и на мору, пред обалама Туниса и у осталим деловима Средоземног Мора. У извештају о дагађајима у Тунису каже се да су се италијанске подморнице биле храбро. Затим се даље истиче да су се одиграле ваздушне борбе великог стила изнад Сицилијанског Канала, које још увек траје. Англосаксонски авиони покушавају да ометају немачко—италијанску ваздушну делатност која се сматра као продужење фронта у Тунису. Против тих многих напада које врше англосаксонске ваздушне снаге одлично се брани немачко—италијанско ваздухопловство.

Како ДНБ подвлачи, на истоку је наступило топлије време које је омогућило да противничке стране построје своје трупе за борбу која претстоји. У вези са очекиваним ратним догађајима, немачка штампа подвлачи да се не може знати унапред шта је сада циљ, да ли ће доћи до офанзиве или ће се и даље наставити тактика одбране против совјетских напада који троше снагу Совјета. У сваком случају се истиче да је немачко војно вођство припремило све за оба случаја који могу да настану на совјетском фронту. О немачком нападачком духу и његовом даљем одржању издат је службени комунике. У њему се наглашава чврстина Источног фронта, као и сигурност одбране и безбедности на западу на коме би се могли одштрати евентуални нови напади. Даље се у том извештају подвлачи да је Осовина спремна на свакој тачки на све евентуалне могућности.

У вези са догађајима који се очекују, природно је да се са немачке стране прати држање Турске. У једном саопштењу које је издато данас у Берлину, каже се о посети генерала Вилзона, команданта британских снага на Средњем Истоку Анкари, да пут Вилзона у Анкару и његови разговори са турским генералштабом нису дошли по позиву турске владе, ни са њеном вољом. Са истом пажњом Берлин прати и догађаје у Бугарској. После посете краља Бориса Хитлеру, бугарски владини кругови наглашавају да ће уз Осовину Бугарска извршити европски задатак који је очекује.

Исто тако нису мање интересантни ни догађаји са запада. Рим је најенергичније одбио англосаксонску вест, према којој је говор шпанског министра Хордане о миру дошао услед сугестија Осовине. Хордана је изјавио: Шпанија заједно са Светом Столицом ради на успостављању мира и у томе смислу препоручује посредничку улогу. Из те изјаве шпанског министра Англосаксонци извели су закључак да је Хордана одржао свој говор по жељи и са одобрењем сила Осовине.

Д-р К. П.

САВЕЗНИЧКИ НАРОДИ ОДБИЈАЈУ ПРЕДЛОГ ЗА ПОСРЕДОВАЊЕ МИРА ШПАНСКОГ МИНИСТРА ХОРДАНЕ

Вашингтон, 19 април -- (НШТ) Шеф обавештајног звања Сједињених Држава Девис у суботу увече у одржаном говору изјавио је да савезничке државе ни у ком случају не примају предлог шпанског министра Хордане о посредовању за мир. Девис се у своме говору детаљно бавио предлогом шпанског министра у говору у Барселони, и рекао да Савезници одбијају то посредовање и да ће само онда пристати на мир када буду извојевали безусловну победу над силама Осовине.

У ХРВАТСКОЈ СТРЕЉАНО 10 ТАОЦА

Загреб, 19 април. — (МТИ). У општини Свети Мартин, која се налази поред Самобора, а која је удаљена свега 15 километара од Загреба, једно непознато лице убило је Мију Маври, шефа железничке станице. Пошто се у одређеном законском року није пронашао убица, полиција је убила 10 таоца који су били комунисти.

---

† МИРА ПОПОВИЋ-ПЕЦИ

13 ов. мес. преминула је у Београду у 54 години живота Мира Поповић-Пеција. Покојница је ћерка поч. Стевана Поповић-Пеције некадањег градоначелника Ујвидека, старе наше патрицијске породице Поповића-Пеције. Оплакује је многобројна родбина, међу којом браћа г. д-р Емил, публициста, бив. уредник „Пољопривредног гласника“ и г. Павле, инж. агрономије, Директор сточарског савеза.

Краковски владика позива верне на борбу против бољшевизма

Краков, 19 април. (ДНБ) — Владика Дионисије, поглавар православних у пољском Генералном гувернеманту, упутио је посланицу свештенству и вернима да пуном снагом приступе борби Трећег Рајха против бољшевизма.

Данашње време јесте јуначко време у коме се боримо против бољшевизма — рекао је владика. Бољшевизам већ више од двадесет година труди се да у својој држави на истоку искорени сваки успех културе и светске основе хришћанства, а у првом реду цркву и породицу. Хиљаде убијених сведоци су метода којима сатана хоће да дође до начина да влада целим светом. Опасност је свега неколико стотина километара далеко од нас. Много народа Европе уједлнило се у борби против бољшевизма. Много наше браће са оружјем у рукама боре се на фронтовима. Пошто наш народ већим делом не учествује непосредне у борби, ми са другим средствима треба да потпомажемо ту борбу. Затим је владика позвао верне да свом физичком и душевном снагом појачају фронт, јер ако нечастиви победи настаће крај за лични добар живот и за живот породице.

НАЦИОНАЛНА КИНА ЖЕЛИ ДА САРАЂУЈЕ СА ЈАПАНОМ И МАНЏУКУОМ

Пекинг, 19 април. — (ДНБ) Претседник законодавног тела Националне Кине, Ченг Кунг По, пре свога пута из Нанкинга изјавио је да ће Кина свим својим људским и осталим резервама продужити великоазиски рат у интересу коначне победе. На једно постављено питање изјавио је да се северна Кина не може да сматра као посебна територија. Нема демаркационе линије између северне, средње и јужне Кине. Изјавио је даље још и то, да заједно са Јапаном Кина и Манџукуо у великоазиском простору треба да оснују јаку осовину и да је циљ његовог пута у Јапан био у вези с тим питањем.

У Тунису још увек нема већих борби

Монтгомери концентрише тешку артилерију на линији Енфидавил—Загуан

Будапешта, 19 април. — (БЕ). Према извештају дописника „Пешта“ из Цириха, Прва британска армија и њој прикључени француски одреди за последња 24 часа нису наставили покушаје продора, јер им је због губитака претрпљених последње недеље потребна реорганизација. Монтгомери је на линији Енфидавил-Загуан завршио концентрацију тешке артилерије и у суботу је одржао смотру.

ЦВЕТНИ КОНЦЕРАТ

Хора овдашње Саборне цркве

Били смо на више концерата овога хваљеногa хора, али ниједан духовни концерат није био толико јак, цветан, колико сад на Цвети, пред вече, у овдашњем Занатском дому.

Чули смо целу литургију Сташе Бинички од апостола до краја. Сад смо је први пут у целини чули. Одмах да кажемо, да нас је пријатно изненадила. Оригинална је по своме устројству. Црквенска је и хришћански осећајна. Па ипак има својих додирних тачака, нарочито у јектенијама, са обичним карловачким појањем. На више места је — да се ратно изразимо, јуришна, те својом брзином лаким скоковима и музичким темпом на јуриш осваја слушаоце. Ставили бисмо је у ред одмах иза Мокрањчеве литургије, како је пева Прво београдско певачко друштво из Београда.

Хор Саборне цркве унео је у њу све своје музичке врлине. Динамика је била на врхунцу. Овога пута чули смо на више места пуну заобљену јачину хора, која се одбија о зидове подуже дворане у одјеку. Чули смо одсечене прелазе из форте у пиано и из пиано у форте. Чули смо одсечек прелаз фортисима, који вас ставља пред свршен чин. Чули смо пиано и пианисимо до савршенства, светло и углачано, које умртљује дах слушаоца. Слушали смо мушки хор нашег Академског певачког друштва, мешовити хор Музичког друштва и некад (1904) учитељски хор мушки са 36 чланова, половином самих хоровођа, који је приређивао концерте у главним местима Срба и Хрвата на Југу, слушали смо ове прваке наше вокалне музике, па бисмо рекли, да се хор Саборне цркве највише од свију приближује музичком савршенству.

Радо бисмо чули једне недеље са хора Саборне цркве литургију Бинички, а свакако чешће поједине одломке, као што су јектенија за мртве, Свјат свјат, Буди имја Господње и др.

Други део концерта донео нам је естетски и музички пуне писеса. Мокрањчево Тебе одјејушчагосја и Бортњанскова Блажени људије и Да воскреснет Бог доказали су и овом приликом, да је Мокрањац међу Србима, а Бортњански међу Русима први. Али да је Ружићев хор Саборне цркве први у извођењу најбољих и најтежих композиција. Нарочито је радо поздрављено Ниње отпушчајем Строкима, са баритонсолом свештеника г. Милоша Лучића. У младом господину свештенику добио је хор импозантну уметничку снагу. Иначе, све солисте, а било их је шест, веома су лепо извршили свој задатак. На рјеках вавилонских од Коњовића био је увод у други део концерта. Уметник је компоновао на основу строгог оригинала црквенога појања. На почетку у неколико стихова монотона, при крају се развила у уметничку творевину, која је такође, уз вешто извођење, постигла успех. Концерат је завршен Остојићевим народним тропаром Општеље воскресеније, који нас је извео из дворане уметности потпуно задовољне и духовно раздрагане, уверени, да је Ружићев хор способан да савлада убрзо много и друге композиције и да надвлада све тешкоће праве уметничке музике.

Р. Н.

*

Пре концерта одржао је занимљиво предавање Епископ г. д-р Иринеј о музици православне цркве од унисоног до хорског певања. Давши концизан историјски преглед црквеног појања, од првих зачетака који су познати, па до најновијег времена, г. Епископ је поближе окарактерисао поједине наше литургиске композиције новијег доба. За доба Корнелија Станковића нисмо још имали хорова, ови су дошли касније но што су литургије написане. Бајићеве литургије су имале велик утисак. Остојић и Бајић су пратњу стављали по осећају, а Станковић је својој литургији дао зналачки карактер. Мокрањац је развио већ све гласове зналачки и уметнички, иако се држао основног гласа.

Г. епископ Иринеј говорио је затим о добу слободног компоновања. Мишљења је да се уметницима може дати у томе слободе, само композитор литургије мора да је разуме. У црквеним композицијама наших аутора има много момената који узвишавају, и уверен је да ће Хор саборне цркве томе још много допринети.

Стратешки значај Сардиније

Према „Паризер Цајтунгу" Гарибалдијево Острво добија одлучујући значај у средњем делу Средоземног Мора

Немачки лист који излази у Паризу »Паризер Цајтунг«, бавећи се значајем Сардиније, пише следеће:

Ових дана у Риму је констатовано да је главни град Сардиније, Кљари, онај италијански град кога су најчешће задесили англоамерички ваздушни напади.

Да би се значај Кљарија могао проценити, треба га упоредити са Напуљем, који је такође прошао кроз тешка искушења, јер треба само видети какве је трагове на лицу Напуља оставило разарање. Ипак су напади на Кљари били тежи. Интересантно је како се кроз историју често понављају прилике. Сардинија је још у римско доба имала велику важност као флотна база.

Цицерон је Сардинију заједно са Сицилијом и Африком, која се у римско доба изједначавала са Тунисом, назвао трима најјачим утврђеним тачкама Римске републике, а то одговара стратешком троуглу сила Осовине данас у средњем делу Средоземног Мора.

Захваљујући Сицилији и Сардинији, силе Осовине успеле су да истакну свој клин све до Северне Африке и својим базама на Сицилији и Сардинији могу да затворе Сицилијански Канал, чак ако се Тунис и не налази у њиховим рукама.

Колико острво Сардинија смета Енглезима и Американцима, показује чињеница да кадгод неки конвој исплови из Гибралтара у источном правцу увек Сардинија трпи тешке ваздушне нападе, како би се на тај начин ослабила офанзивна снага острва.

Са англосаксонске стране више пута је истакнута могућност искрцавања на Сардинију. Међутим, ову могућност спречавају оружане снаге Осовине и становништво Сардиније.

Исељеници на Сардинији били су они који су у Тунису приликом доласка немачких и италијанских трупа добровољно прихватили оружје. Ни у домовини туниских Италијана, у Сардинији, не би било другачије. У историји Сардинија је увек побунама одговарала на покушаје искрцавања.

После пропасти Рима византиске трупе не једном су се сукобиле са Сардинијом. У 1792 години осујећен је покушај адмирала Тригера да се искрца на острво. 1793 године извршено је искрцавање на острву Сан Пиетро које лежи непосредно поред Сардиније. У време борбе за италијанско ослобођење Сардинија је постала Гарибалдијево острво.

На северозападном врху острва, Капрери, сахрањен је национални херој. Гарибалдијево острво данас има одлучујућу улогу у средњем делу Средоземног Мора.

Шта је и шта хоће Индија?

Предавање чувеног индолога проф. г. Меншинга у Ујвидеку

У четвртак, 22 априла у великој сали Хабага одржаће занимљиво предавање о Индији професор г. д-р Меншинг са универзитета у Бону. Тема предавања је: „Шта је и шта хоће Индија". Предавач г. д-р Меншинг је познати научник из области науке о религијама. Тема предавања аналише једно од најактуелнијих питања данашњег времена и сасвим је разумљиво да за ово предавање влада велико интересовање с обзиром на личност предавача, који важи као један од најбољих познавалаца овог светског проблема. Занимљивост предавања појачава и та околност да ће оно бити пропраћено пројекцијама. Г. д-р Меншинг одржао је до сада у Будапешти и у већим градовима Мађарске више предавања која су имала велик успех.

Предавање организује лекторат Немачке академије у Ујвидеку. Почетак је тачно у 7 часова увече. Улаз је бесплатан. Гости радо виђени.

УСПЕО ДУХОВНИ КОНЦЕРТ УЈВИДЕЧКОГ КОРА

У недељу по подне на Цвети Ујвидечки кор приредио је у великој сали Левенте дома успео духовни концерт. На концерту је суделовала и Филхармонија са својим оркестром. Програм је био биран и били су заступљени Реосели, Палестрина, Ласус, Хајдн, Притони и Керубини. Ујвидечки кор и Филхармонија извели су програм са високим уметничким разумевањем, тако да је публика имала прилике да ужива у једном одиста уметничком извођењу.

Пре почетка концерта, шеф поште г. Ференц Немет поздравио је публику пригодним говором у коме је упознао присутне са главном садржином програма, после чега је почео концерт. Дириговао је г. д-р Киш Лајош, под чијим је руководством програм изведен на опште задовољство. Публика је по завршетку концерта топло поздравила извођаче.

— **Шпански амбасадор из Лондона у Мадриду.** Принц Алба, лондонски шпански посланик стигао је преко Лисабона у Мадрид.

— **Нов ред у продаји копита и рожине.** Службене новине објављују наредбу министра трговине, према којој од сада у унутрашњем промету моћи ће да купују животињске копите и рожину искључиво деоничарско друштво Таурус и трговци, који за ово добију дозволу од Звања за сировине. Сви месари као и предузећа која прерађују месо, дужни су да понуде копите и рожину друштву „Таурус". Гостионице које дневно продају 50 ручкова или вечера исто тако дужне су да сакупе све кости и да их понуде деоничарском друштву.

Сретни

УТОРАК, 20 АПРИЛ 1943

— **Супруга Његове Преузвишености говориће на радиу мађарском друштву.** У уторак 20 априла говориће на мађарском радиу Супруга Његове Преузвишености Регента мађарском друштву. Речи које су толико пута покренуле поједине људе и сада ће бити упућене онима који су већ и извршили своју дужност. Супруга Његове Преузвишености Регента говориће на радиу у 19 часова.

— **Народни посланик Сабадке г. проф. Богнер Јожеф положио је са одликом докторат филозофије на Универзитету у Коложвару.**

— **Позив члановима певачког друштва „Невен".** Позивају се чланови певачког друштва „Невен" да неизоставно присуствују данашњој проби, која ће се одржати у 19 часова, а на којој ће се решавати и питање даљег рада обзиром на велики број позваних на вежбу.

— **Умро је гроф Мирослав Кулмер** познати хрватски привредник у Загребу у 83 години живота. Гроф Кулмер је недавно продао своје „Кулмерове ливаде" на Тушканцу граду Загребу с тим, да се куповна цена преда за социјалне сврхе.

— **Турску каву** мирнодопског квалитета добићете за Ускршње празнике у специјалној трговини каве и пића **Санто Јована**, II Ракоци Ференц ут 2. Тел. 40-68. 1004

— **Усеви требају топло и кишно време.** Према досадашњим извештајима сви пољопривредни радови теку без икаквих сметњи. Штета код јесењих усева јако је мала. За њихово развијање било би потребно топло и кишно време. Сетва кукуруза почела је у јужним крајевима. Исто тако све воћке цветају, а постоји нада да ће ове године бити добар род.

— **Познати глумац потукао се са инжењером у дуванциници.** У недељу поподне у једној дуванциници на Јожеф керуту у Будапешти дошло је до скандала, о коме пишу престонички листови. Наиме у дуванциници било је доста муштерија и владала је прилична гужва. Ту је дошло до објашњавања и свађе између Ђорђа Киртија, познатог члана Народног позоришта и Оскара Шепфлина, инжењера. Глумац је снажно ударио песницом инжењера по лицу тако да му је размрскао нос, а овај је глумца ударио ногом. Дошао је и стражар, који је глумца одвео у полицију, док је раскрвављени инжењер пренесен у санаторијум. Глумац је поподне задржан у полицији, тако да није могао да оде у позориште.

— **Бекство енглеских ратних заробљеника у Ватикан.** Три енглеска ратна заробљеника, који су се налазили у близини Ватикана на радовима, искористивши једну прилику успели су да пребегну у ватиканску државу. Они су наравно одмах ухапшени и биће интернирани у једној жандармериској касарни. Њих ће саслушати један прелат државног секретаријата Ватикана.

ПОРУКЕ ЗА БАНАТ

»Уј Неп« мађарски лист који излази у Ујвидеку има дозволу за растурање у Банату. Својим позваницима и родбини можете послати поруку у Банат путем огласа у листу **„UJ NÉP", Ujvidék, Erzsébet tér 5. Огласи морају бити састављени на мађарском језику.** 639

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека

Бр. 17146/1943.

ПРЕДМЕТ: Објава о регрутацији.

ОБЈАВА О РЕГРУТАЦИЈИ

На регрутацију, која се сада обавља, доћи ће на ред сви мушкарци рођени 1895—1922 године, који до сада нису вршили војну дужност или нису били регрутовани у смислу мађарских закона, односно још нису били на садањем регрутовању.

Позивам сва мушка лица која су рођена 1895—1922 године, без обзира на држављанство, која према горе наведеном имају да претстану на регрутацију, а позив за регрутацију нису још примили, да се безусловно пријаве од 19—22 овог месеца пре подне од 9—1 час код градског војног одељења (Градска кућа, II спрат, соба бр. 28) ради узимања података.

Оно лице које тврди да је стран држављанин, нека понесе са собом документе које тај навод потврђују, пасош или уверење о држављанству, као и дозволу боравка итд.

Оно лице које се не пријави, чини деликт предвиђен војним законом.

Ујвидек, 17 априла 1943.

Д-р витез Нађ Минлош,
градоначелник.

— **Министар постао новинар.** Хрватски министар др. Иво Булат поред своје дужности постао је директор дневника „Нова Хрватска". За директора агенције „Кроација" постављен је директор „Хрватског Народа" Даниел Увановић.

— **Шимпанзо је најпаметнија животиња.** Истраживачи животињске психе установили су да је шимпанзо најпаметнија животиња. После њега долази орангутан, а тек на трећем месту слон. На четвртом месту налази се горила. На петом месту животињске интелигенције налазе се пси. Медведи долазе тек на десето место а после њих домаћа мачка.

— **Кријумчарење људи на шпанско—француској граници.** О кријумчарењу људи на шпанско—француској граници — »Дас Рајх« пише у једном чланку: После слома Француске још 1940 године у лето, дипломатски претставници демократија у Паризу сматрали су као једну од главних својих дужности, да омогуће бекство људи. Пољаци, деголисте, Јевреји и разни други сумњиви елементи чије исправе нису биле у реду и нису добијали потребне визе од владе у Вишију и од шпанских власти, скоро већ три године траже пут преко Пиринеја у Шпанију. Пограничко становништво коме је кријумчарење традиција почело се сада бавити такорећи обртничке кријумчарењем људи. Међутим, тај »посао« сада је постао много опаснији пошто се онде налазе и немачке окупационе власти. Међутим, емигранти имају своје авантуристичке путање кроз клисуре, а особито важна улога припала је и малој републици у Пиринејима, Андори. Мала рударска држава која већ вековима налази се у пограничном промету, пружа богатим емигрантима сада привремени боравак, који неће да се врате у Француску, или не смеју да се врате у Шпанију — завршава »Дас Рајх«.

— **Градски начелник Мађарканиже добио је потпуну сатисфакцију.** Градски технички саветник Мађарканиже г. Бата Јанош поднео је прошле године пријаву против градског начелника д-ра Лехел Пала наводећи, да прошлог пролећа није преузео све мере да се становништво Каниже заштити од поплаве. По овој пријави покренута је истрага, која је потпуно потврдила поступак градског начелника утврдивши, да подаци у пријави нису тачни. Сада је и градска скупштина, дала потпуну сатисфакцију градском начелнику д-р Лехелу. Решено је да се куће добровољаца и колониста и грунтовно препишу на име нових власника. Уговор о закупу штранда разврнут је. Артеско купатило у Мађарканижи је издато у закуп Канишкој штедионици.

— **Ограничења потрошње алкохолних пића у Чилеу.** Влада у Чилеу донела је нове мере ради сузбијања алкохолних пића, пошто је установљено да су тамошњи рударски радници тешки алкохоличари. Статистике указују да је 16% рудара тежак алкохоличар.

— **Настрадао ђеновски бискуп приликом датог знака за ваздушну узбуну.** Ђеновски бискуп Боето, приликом силаска у склониште у петак, када је био дат знак за узбуну, оклизнуо је низ степенице и сломио руку.

— **Двадесетпет милиона кутија немачких шибица за Бугарску.** Како јављају из Софије, из Беча је приспела једна бугарска комисија која је била у Немачкој ради набавке шибица. Приликом преговора дошло је до споразума и већ се налази на путу за Бугарску 25 милиона кутија шибица. У Бугарској очекују и италијанске шибице. Годишња потрошња Бугарске у шибицама износи 400 милиона кутија, док сама Бугарска индустрија може да производи свега око 18 милиона кутија шибица.

— **Чантавер тражи грађанску школу.** Грађани Чантавера траже да се у њиховој општини оснује грађанска школа. Чантавер има 12.500 становника и деца, која похађају грађанску школу, морају да путују у Сабадку или Тополу.

— **Чантавер ће добити уметнички споменик** погинулих јунака. Споменик израђује познати вајар Матушка Ференц, који већ деценијама живи у Немачкој, а сада се вратио кући да изради овај споменик.

— **Нови проглас де Валере.** Де Валера упутио је ирском народу проглас у коме је подвукао да данашњи рат прети и Ирској независности. „Што год јаче ирски народ негује свој народни језик и ради на своме унапређењу, тиме више чини и доприноси ирској независности од енглеске империје.

— **Пронашли девет мумија у Египту.** Стокхолмски лист „Социјал демократен" пише, према једној вести из Лондона, да је приликом изградње једног аеродрома у Египту откривено 20 гробница. У тим гробницама радници су пронашли 9 мумија као и разног накита и необично лепе керамике.

— **Лекарски течај у Сабадки.** Централна комисија за усавршавање лекара приређује 8 и 9 маја у Сабадки дводневни лекарски течај у јавној болници Марија Валерија. На течају су предавачи професори са пет медицинских факултета у Мађарској и примаријуси болница. Учествовање на течају је бесплатно. Учесници уживају повластицу на железницама, али зато треба да се до 28 априла пријаве ради учешћа на течају управи болнице Марија Валерија у Сабадки. Управа радо стоји на расположењу г. г. лекарима са обавештењима о овом течају.

— **Двадесет разарача грозничаво у раду на спасавању потонуле шведске подморнице.** Јединице шведске ратне флоте — како јавља Стефани — грозничаво раде на вађењу подморнице „Улвен", која је пре два дана потонула. Према најновијим вестима изгледа да ће се успети са вађењем. У току прошле ноћи гњурци чули су извесне звуке, који вероватно потичу са потопљене подморнице и изгледа да је посада потонуле подморнице још у животу. Скоро 20 разарача као и више бродова за скупљање мина раде на спасавању.

— **Земљотрес у Алжиру.** У више алжирских градова у петак осетио се земљотрес. У граду Мећана срушено је више кућа и до сада извучено је три леша. Железнички саобраћај на неколико места прекинут је.

— **Какво осветљење сме да се употребљује у ресторанским баштама.** С обзиром да наступа топлије време, ускоро ће да проради летње баште, које, наравно, могу бити отворене до 11 часова увече. Пошто је од 9 часова увече замрачење, то је са надлежне стране дато обавештење о начину осветљавања тих башта. Према тој наредби забрањена је ради осветљења употреба лампиона у боји и отворених лампи, него само лампи са т. зв. „директним осветљењем". Према томе није дозвољено ни умотавање лампи у папир и сл., него се имају употребити лампе са директним осветљењем и сенчењем.

— **Стигла је прва дописница из руског заробљеништва.** Вирт Ференц хонвед из Нађпоштавеља, код Печа, пао је још 13 августа 1942 године у руско заробљеништво. Сада се преко Турске Вирт јавио својој жени, која је сматрала да јој је муж погинуо. Вирт пише да је са њим у заробљеништву и Колер Геза хонвед из Хеђсентмартона, код Печа. Ово је прва дописница, која је у току овог рата стигла из руског заробљеништва у Мађарску.

— **Изгубљена радничка књижица са документима.** На путу од Ујвидека до Алшокабола и Фелшекабола преко Каћа и Тисакалманфалве изгубљена је радничка књижица са легитимацијом и полицијском пријавницом. Моли се поштен налазач да књижицу са документима врати или пошаље власнику на адресу: Лазар Арсенин, Ујвидек, Холо улица бр. 5.

— **Изгубљено прасе.** Пре неколико дана из дворишта куће на Корвин теру број 7 изишло је на улицу прасе, бела монголица, старо 6 месеци. Моли се лице коме је нешто о прасету познато да извести власника на горњу адресу.

БСК БАЧТОВАРОШ—ЛИЛИОМОШ 3:3

Утакмица у шаху између Бачтовароша и Лилиомоша завршена је са резултатом 3:3. Игра је била интересантна и узбудљива. На прве две табле и на шестој Бачтоварошани су однели победу.

Резултати: Д-р Карманоши—Милованов 0:1; Мутибарић—Дер 1:0; Малин П.—Коканов М. 1:0; Вукић—Грња Ј. 0:1; Татомиров—Коканов Г. 1:0; Беквалац—Ђоковић 1:0. М.

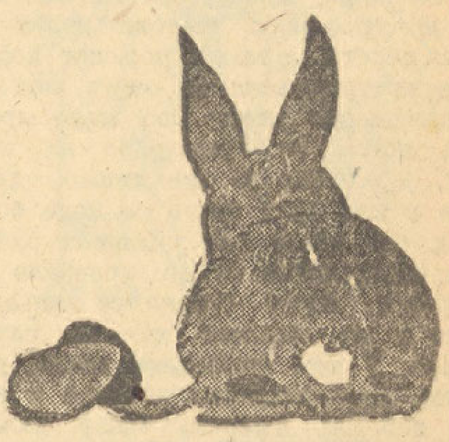

КУПИТЕ УСКРШЊИ БРОЈ »ИЛУСТРОВАНЕ НЕДЕЉЕ«
Цена 40 филера

— **Жандармериска школа у Хрватској** основана је у Беловару и она ће ускоро прорадити. У овој школи ће се створити официрска и подофицирска жандармериска школа.

— **Провална крађа у току ноћи** извршена је у кући кројача Гшталтер Мађаша у Сабадки. Провалници су однели одела, рубља, гуме са бицикла све у вредности око 800 пенга.

Листови и књиге

Каланђа (»Крстина«). Часопис за књижевност и уметност Делвидека, уредник Херцег Јанош. — Број 4, свеска за април, доноси уводно чланак »Борбе духа у Делвидеку« из пера д-ра Деак Леа, великог жупана бачког, затим чланке идеолошког, белетристичког, културно-привредног карактера, итд. Чука Јанош дао је симпатичан приказ недавно одржане српске књижевне вечери у Ујвидеку, изнесавши главне моменте предавања д-ра Светислава Стефановића, који приказ завршује речима: »Мађарске учеснике ове књижевне вечери довело је на предавање Светислава Стефановића уважавање и поштовање српског духа које је далеко изнад обичног интересовања. За време старог заједничког живљења, наши очеви нису толико познавали културне тековине и вредности српске народне душе као што смо ми упознали ми, који смо за време окупације научили и њихов језик. Зато је и другачије наше увежбање и процењивање, које никада не може да се вара, јер потиче из онога поштовања које произлази из сваког културног народа и духовног живота његовог. Сарадници духа и културе лакше се међусобно разумеју него народ. То смо осећали и на предавању Светислава Стефановића. Задатак је људског духа, дакле, душе преобразити на ниво уважавања«.

Завршни део свеске реферише о новим појавама ликовне уметности и књижевности Делвидека. Свеске »Каланђе« су и технички одлично опремљене, и доносе лепе успеле илустрације.

Развој бомбардера са великим акционим радиусом

Нови бомбардери могу понети 11.000 кг. корисног терета

Ваздушни рат ушао је у своју најжешћу фазу и добио до сада невиђене размере. Уместо војних циљева огромне бомбе од по хиљаду килограма уништавају животе невиног грађанског становништва. Бомбардовање француских, белгиских и италијанских градова сада је показало у пуној мери колико је авион снажно борбено средство.

За последње две године не само да су борбе постале жешће, већ се рат у својој четвртој години и просторно шири. Пре четири године, када је атмосфера светске политике била напета, питање пољског коридора претстављало је искру која је запалила цео свет. Ово мало зрно рата потом се проширило на цео свет, јер данас је већ тешко одредити у ком делу света се воде борбе, а где влада мир. Даљине ратишта невероватно су се повећале и попришта борби стално се мењају, често и на неколико хиљада километара. У том погледу у првом реду су Англосаксонци доспели у тежак положај. Америку одваја даљина од више хиљада километара Атлантског Океана од европског ратишта, а и само енглеско острво удаљено је 1.500 до 2.000 километара од бојишта где се сада води борба између Англосаксонаца и Осовине. Један швајцарски лист означио је садањи рат као »рат даљина«. У рату даљина игра веома важну улогу најбрже ратно средство, авион.

Данас, уопште, 2000 километара је раздаљина коју треба да прелазе бомбардери. Немачка отприлике лежи на толикој удаљености од прве линије Источног фронта, као и од фронта у Тунису. Али слично 2000 километара треба да прелете и они англосаксонски апарати који полазећи са енглеског острва желе да стигну до Средње Европе или до Афричког фронта. Међутим, ова раздаљина од 2000 километара претставља уствари два пута по 2000 километара, јер бомбардери треба да стигну до циља и да се врате натраг. Због тога су конструктори авиона последњих година на обема странама посветили највећу пажњу бомбардерима са великим акционим радиусом, који могу да превале даљину од 4.000 километара са потпуним теретом бомби. У почетку рата уопште су употребљавани двомоторни бомбардери за нападе. Један такав двомоторни апарат имао је тежину од 10—12.000 килограма, а користан терет који је могао да понесе износио је 4—5.000 килограма, док је сваки мотор имао јачину од 1—1.200 коњских снага. Расподела укупне тежине оваквог бомбардера била је следећа: тежина самог апарата 6—7.000 килограма, тежина посаде од 3—4 човека са пуном опремом износила је 3—400 килограма, митраљез и друга опрема такође 3—400 килограма. Двомоторни апарат трошио је просечно 250 килограма погонског материјала на час и око 25 килограма уља на час. Пут од 4.000 километара један овакав двомоторни бомбардер преваљивао је за 13 часова. За то време он је, дакле, трошио 3250 килограма бензина и 325 килограма уља. Дакле укупна тежина погонског материјала износила је око 3.600 килограма. Да видимо сада колико је још остајало за терет бомби. Укупна тежина погонског материјала, посаде и разних уређаја износила је 4.400 килограма. Укупан користан терет апарата износио је отприлике 5.000 килограма, што значи да је један двомоторни бомбардер могао носити света 600 килограма терета бомби на један пут од 4.000 километара. Ова количина бомби је толико мала, да се због ње није вредело упуштати у тако ризкантан и исцрпљујући пут.

Стога је у последње време почела изградња четворомоторних бомбардера за даљинска бомбардовања, чија је носивост знатно већа. Подаци једног четворомоторног апарата су следећи: укупна тежина авиона 24.000 килограма, користан терет 11.000 кг. Сваки од четири мотора има јачину од 1.600 снага. Овакав бомбардер трошио је око 7.200 килограма погонског материјала за даљину од 4.000 километара. Сем погонског материјала у апарату може још да се смести шест чланова посаде, чија тежина заједно са опремом износи укупно 600 килограма. У апарату се још налазе неки уређаји као и муниција за митраљез, што укупно износи отприлике 700 кг. Све укупно, погонски материјал, посада и муниција теже око 8.500 килограма. Ако се ова тежина одузме од корисног терета апарата, остаје за терет бомби око 2.500 килограма. Дакле, око 2.500 килограма терета бомби може понети један овакав бомбардер за даљинска бомбардовања на пут од 4.000 километара. Овај терет бомби може нанети знатне штете, те се пут исплаћује.

Како на немачкој тако и на англосаксонској страни отпочела је изградња великог броја оваквих бомбардера са великим акционим радиусом. Немачки бомбардери ове врсте употребљавају се делимично на Атлантском Океану, Источном фронту, а делимично на туниском фронту. Англосаксонци употребљавају овакве бомбардере за напад на европски континент, као и на афричком ратишту. Међу немачким апаратима треба поменути најновије »Хајнкел 177« и »Јункерс Ју 90« који заједно са већ раније познатим бомбардерима за велике даљине »Фоке Вулфом« и »Кондором« учествују у операцијама. Италијани употребљавају бомбардере за велике даљине типа »Пиаџо П 108« и »Савоја С 82«. Англосаксонци употребљавају »Авро Ленкестер«, »Шорт Стерлинг«, »Хендли Пеџ Хелифекс«, »Консолидејтед Либератор« и »Беинг Флаинг Фортрес«. Совјетска Унија употребљава двомоторне бомбардере »ДБ—3ф« и најновији четворомоторни тим бомбардера »Ант«.

За последње две године Сједињене Државе су на основу закона о изнајмљивању и позајмљивању излиферовале материјала у вредности од 10 милијарди долара

Закон о изнајмљивању и позајмљивању (Ленд енд лиз), који је 11 марта 1941 године заменио Закон »плати па носи« (кеш енд кери) недавно је по други пут продужен.

О значају лиферација у оквиру овог закона тек тада се могу добити подаци ако се цифрени подаци ових лиферација упореде са подацима америчког извоза. Ове податке објављује »Штатистикаи тудошито« из Будапеште.

Према овим подацима, увоз Сједињених Држава 1939 износио је 3.2 милијарде долара, 1940 2.6 милијарди, а 1941 3.4 милијарди долара. Прошле године, међутим, увоз је поново пао на 2.7 милијарди долара. Тиме се већ показује опадање увозног капацитета Сједињених Држава. Извоз, насупрот томе, показује сталну линију подизања.

Извоз Сједињених Држава 1939 износио је 3.2 милијарде долара, а идућих година 4.2, 5.1 и најзад 1942 7.8 милијарди долара.

Лиферовање робе на основу Закона о изнајмљивању и позајмљивању у последње две године већ јако утиче на развој промета робе.

У овим подацима, међутим, природно не налази се служба на основу закона, као што је поправка бродова, обука пилота и стручне посаде.

Исто тако у овим издацима не налазе се ни издаци за проширење америчких индустриских предузећа. Дакле, реч је искључиво о промету робе. Наоружање и исхрана за америчке војнике који се налазе на прекоморским ратиштима није улето ни у извоз, ни у податке о изнајмљивању и позајмљивању.

Гледан чисто са спољнотрговачке тачке, извоз Сједињених Држава према увозу данас је веома велики. Извозни вишак у 1939 износио је 0.9 милијарди, 1940 1.8 милијарди, а 1941 и прошле године прешао је 5 милијарди долара.

Садањи извоз Сједињених Држава знатно превазилази лиферације из прошлог светског рата, али не достиже цифру извоза из година »просперитета«.

Укупно је до јануара 1943 године из Сједињених Држава извезено робе у вредности 8.935 милиона долара. Према »Берлинер Берзенцајтунгу«, вероватно да су приликом двогодишњице Закона о изнајмљивању и позајмљивању ове лиферације прешле вредност од 10 милијарди долара.

Од 8.9 милијарди долара, у којој вредности је извезено робе до краја јануара ове године, само 7 милијарди долара отпада на транспорт робе. Само један део ових лиферација се односи на оружје и ратни материјал. Према »Берлинер Берзенцајтунгу«, 40% лиферација отпада на ратни материјал, а 32% на разну робу, поглавито на намирнице, а мањим делом на индустриске сировине, док осталих 20% отпада на већ поменуту службу.

„НОВА ПОШТА"
У БУДАПЕШТИ
може се добити сваки дан
у трафици ХАНКЕ —
Верешмалие улица број 30

Апел људима доброг срца

МОЛИ ЗА ПОМОЋ

Исидора Карабачић, Ујвидек, Жак улица 12. Болује од проширења срца, те није за озбиљан посао. Моли добре људе да је помогну.

ПРИЛОЗИ ЗА ОПШТИ ФОНД

Марија и Јелена Давидовић 20.— пенга; Никола и Ленка Давидовић 50.— пенга; Паја Којић 20.— пенга, сви из Ујвидева; уд. Јаникијевић, Зомбор, 20.— пенга; Милан Бикар нам је доставио ускршњи поклон Срба из Чантавера за Општи фонд 60.— пенга; С. Васин из Т. 10.— п.

АНЕГДОТЕ из живота славних људи

БРУКНЕР СЕ НЕ ЗБУЊУЈЕ

Немачки композитор Брукнер умео је да се, с одговором снађе у свакој прилици. Једаред га запита један издавач:

— Реците ми како је то да се о вашим композицијама тако мало чује?

Брукнер одговори намах:

— Знате, самном је исти случај као и са господином Бетовеном: и њега волови нису дуго разумевали.

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

БРАЦА МИТИНА »МАШИНА ЗА БОГАЋЕЊЕ«

Пре четрдесетак година, у јужном делу Бачке овладала је манија за брзим богаћењем. Браца Мити, сада већ покојном, дође до ушију да се у Панчеву може набавити машина за прављење новаца, коју су пронашли неки цигански бандити, па се реши одмах да набави такву „машину за богаћење."

Једног лепог дана отера браца Мита своја два коња у Дебељачу на вашар, ту их прода, па с добивеним новцем крене одмах у Панчево, да купи ту машину.

Кад је стигао, он се поверљиво распита, и доиста нађе на једно „боље" друштво које ће га снабдети са траженом машином. Одведоше нашег браца Мишу у неку страћару, и поуче га шта и како треба да ради. Затим све то стрпају пред њим у један пак, у коме је већ био позамашан терет, за који му рекоше да је то метал за прављење новца.

Кад је браца Мита, сав срећан, исплатио уговорену своту, рекоше му да успут нигде не свраћа, а нарочито да ни по коју цену не дреши пак, да се не би ствар открила. Укркачи браца Мита пак на леђа, те се даде одмах на пут, гладан и жедан, само да што пре стигне гући са драгоценом машином.

Једва се докотура кући, са грдним теретом пешачећи око осамдесет километара, иако је био мртав уморан, одмах се даде на посао, велећи жени:

— Е, жено, не ја и ти, и деца, него и праунучићи биће нам срећни. Дед само закључај сва врата, прозоре затвори јастуцима, да нас нико не види и не чује.

— А који ти је то андрак?

— Није андрак, него машина о којој сам ти говорио.

Рекавши то, браца Мита, пун најлепших нада, раздреши пак, и, уместо машине и метала, извади пет комада нових новцатих — цигаља . .

Кад је, тужан, видео како је насамарен, браца Мита је само дубоко уздахнуо и процедио, шкрипећи зубима:

— Ај . . . није ми жао коња, већ ме је жао мене маторог магарца, што сам жедан и гладан теглио ове несрећне цигљетине чак из Панчева!

П.

Укрштене речи

Број 80

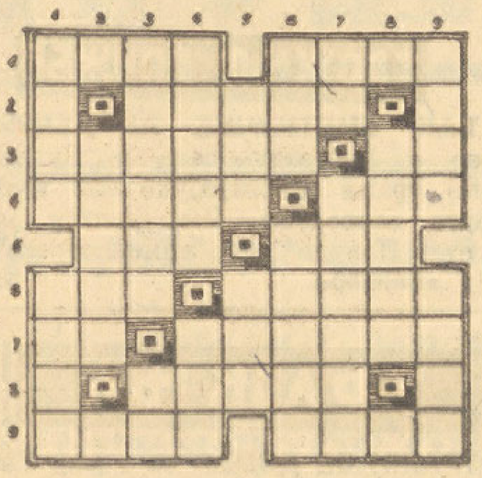

Водоравно: 1) Врста каменог угља — једна монета. 2) Вокал — кула у Паризу — сугласник. 3) Покрајина у Шпанији — предлог. 4) Прекоса — установа правосуђа. 5) Погледај — оружани сукоб. 6) Црн, без последњег слова (француски) — француски генерал. 7) Честа скраћеница — један занатлија. 8) Свеза — опрани — вокал. 9) Карта — врста боје.

Усправно: 1) Енглески адмирал (кроз два поља). 2) Вокал — врста куница (кроз два поља). 3) Варош у Грчкој — иницијали нашег књижевног критичара. 4) Скупе се тице — ломи. 5) Фратар — ломи. 6) Страно женско име — разноврсно. 7) Или капетан (хрватски). 8) Сугласник — није данас — вокал. 9) Варош у Румунији — сајрија.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 79

Водоравно: 1) Го — ад. 2) Анас — жена. 3) Мил — фер. 4) Омир — веза. 5) Кобан. 6) Палатин. 7) Натал. 8) Амин — Рама. 9) Вез — мај. 10) Елан — сита. 11) Ми — он.

Усправно: 2) Ама — аве. 1) Вим — и — мол. 3) Галиканизам. 4) Ос — Ролан — ин. 5) Бат. 6) Аж — катар — со. 7) Дифениламин. 8) Вив — и — мат. 9) Ара — аја.

У ОБЕЧЕЊУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
примa наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

МОТИВ ИЗ ТЕКСАСА

Фенимор Патрик Доц

Мирл Даглас је седела на једном камену и чистила коњску опрему. У крилу су јој биле две јабуке, обе загрижене, јер је наизменично јела једну па другу. Тада се отворе врата на кући и њена мајка повиче са прага:

— Мирл, тата жели да разговара са тобом!

— Нека дође овамо! — одврати Мирл не дижући главу са посла.

— Али он тебе зове!

— Ја сам заузета, а он сигурно лови муве, зато нека дође!

Ускоро се врата са треском отворише, и Мирлин отац се упути месту где је Мирл седела. За њим је ишла и мати.

— Слушај ме, дете — отпоче њен отац, накашљавајући се — ти и сама знаш да си прилично лепа девојка...

— Знам! — прекиде га Мирл и испљуне љуску од јабуке.

— Знаш и да си млада...

— Знам да имам деветнаест година! — опет га прекиде она.

— Знаш да те сви воле, јер си...

— Знам, а највише ме воли Дев Брајтон!

— Е, па кад све то знаш, онда би могла већ и да се удаш! — небацм њен отац нагло.

— Па могла бих... — немарно рече Мирл.

— Зато смо дошли да поразговарамо о тобом — усуди се да проговори њена мати.

— Видиш Мирл, — рече њен отац — и наша је жеља а и шерифова, да се ти удаш за његовог сина Фреда. Сам Фред можда...

— ... нема жељу да му ја постанем жена, а ни ја сама! — рече Мирл и тек сад остави посао.

— Али Мирл — поче њена мати, — то зависи само до тебе да се Фред заљуби, јер нема младића који тебе не би заволео.

— Да! — рече само Мирл и помисли на Дева Брајтона.

— Па, ето, видиш наша је жеља само да те видимо окружену љубављу и...

— ... говедима шерифовим од којих половина припада његовом сину! — прекине је Мирл и насмеши се лукаво и дрско. Затим одједном скочи, узе у руке ласо и узајаха свог полудивљег вранца.

— Хало Мирл!

— Хало Дев!

— Куда тако журно? — упита он и потера коња упоредо са њеним.

— Дев, да ли ме волиш? — упита она уместо одговора.

— Волим те више него све...

— Не требају ми поређења, него само да или не!

— Да, да, да! — брзо рече Дев и погледа је сјајним очима.

— Онда дођи самном!

Он је без речи послуша. Након јахања од пола сата стигоше на шерифову фарму. Фред и његова девојка Карола�јс седели су у штали и говорили о својој будућности. Уместо поздрава Мирл одмах упита:

— Фреде, желиш ли ме за жену?

— Па знаш Мирл... ја овај... — мucao је збуњено Фред.

— Одлично, не желиш то, исто као ни ја! Онда можемо разговарати.

Мирл узе испод руке Дева и седоше поред Кароле и Фреда. Мирл отпоче:

— Слушајте, моји родитељи желе да се удам за тебе, Фред, то исто жели и твој отац, не? Али ти имаш своју Каролу а ја свог Дева, зар не? Сада ћемо ми удесити ствар. Треба сваки да покаже све своје глумачке способности. Отићи ћемо сви на нашу фарму. Дев и Карола ће чекати пред вратима а ја ћу са Фредом ући унутра, и повести разговор о удаји. Ти ћеш Фреде викати, протестовати, а тада нека јурне у собу Карола и нека припрети да ће све убити ако јој узму Фреда. Ти Карола јурни на мене, а ти Деве тог тренутка скочи у собу и одбрани ме. После ћемо већ и сами видети шта ће бити. Главно је да се сваки што више дере, да вади револвере и све ће бити у реду.

Упутише се фарми Мирлиних родитеља. Мирл са Фредом уђе унутра.

— Но, ево вам Фреда, сада доведите одмах и попа па...

— Какав је то начин поступања са шерифовим сином? — повиче Фред и избеђи очи. — У којем веку живимо? Ја нећу да се оженим вашом ћерком, нећу!

Фред је тресао главом, махао рукама и мешио се чак и револвера. Потрчао је преко собе, оборио једну столицу и тамам је хтео да опали из револвера, кад у собу упаде Карола, сва разчупана и задихана.

— Фреде, љубљени, чула сам да хоће да те ожене овом девојком! Желе да нас раставе, Фреде! Али ја то нећу допустити, пре ћу убити и тебе и њу... — Карола јурну са стиснутим песницама на Мирл; њена мајка врисне и притрча да је спасе, али тада неочекивано улете у собу Дев.

— Не дирај моју девојку, — загрми он — или ћу ти кости расути по овој соби! — Он испружи руке, али Карола побеже бојећи се да се он не саживи са својом улогом. Наста очајна јурњава по соби. Свака столица се три пута преврнула, у свакој руци је блистао револвер. Свако је трчао за неким, претио, викао. Карола се једном забунила и ударила у леђа Ферда уместо Дева. Најзад Дев опет загрми:

— Доста са проливањем крви! Мислим да нам је сад јасно — окрете се он Мирлиним родитељима — да не смете Мирл дати Фреду, зато је... овај... дајте мени... — завршио он неочекивано.

Мирлини родитељи пристадоше на све, захваљујући чуду што су сви остали живи и што нема разлупаних глава.

— Па могли би, децо, мало да се окрепите! — и одоше у подрум по вино.

— У здравље мојих родитеља! — кликну весело Мирл, а за њом и сви остали.

Кикирикија

НАЈВЕЋА УВРЕДА

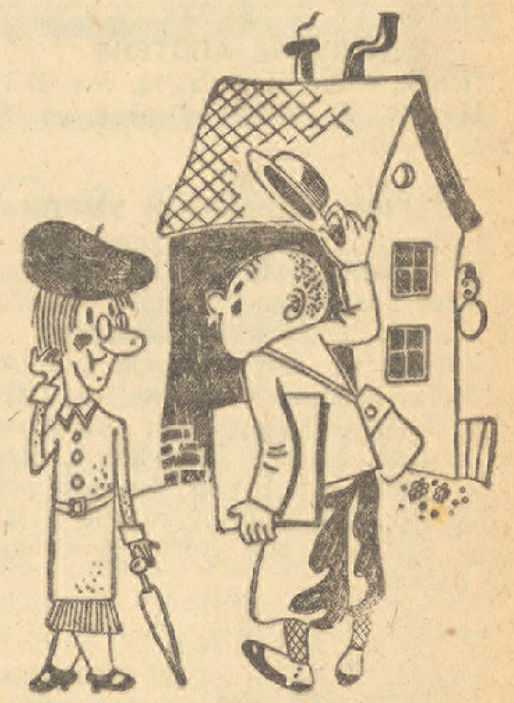

— Госпођо...
— Безобразниче, ја сам госпођица!

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ"

ЉУБАВ ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

Марк Калер

— Како сте данас опет лепи, драга уметнице! У тој плавој хаљини сте најлепши. Малочас био је овде гроф и опет се распитивао да ли ће у следећој паузи моћи да вас посети.

Марлена је љутито погледала.

— Зар вам већ нисам једном за увек казала да грофа нећу више да примим. Ако нећете више да ме наљутите, немојте ми више ни говорити његове поруке, а ако би послао писмо, то треба одмах да вратите. Да ли сте ме разумели?

Гардероберка је заплашено погледала уметницу. Никада још до сада није се она тако енергично опходила са њоме, а није могла ни да разуме зашто неће да прими грофа. Једном је прислушкивала и чула како је гроф запросио њену руку. Па он је тако лепо, млад и богат човек. За њу је било неразумљиво зашто уметница неће да се уда за њега. Сасвим природно да то није могла да каже. Неко време је ћутала, а потом је увредљивим гласом рекла:

— Разумем уметнице. — Затим је отворила врата, и пропуштајући Марлену мислила је на замашне напојнице господина грофа, које ће сада изостати. Но све је то било сада узалуд. Велике уметнице увек су чудне као и Марлена. Али иначе је морала признати да никада до сада није познавала уметницу, која је била добра за све време од преко двадесетпет година, колико је она већ радила у позоришту као гардероберка.

У том међувремену Марлена је изишла на позорницу. У оквиру кулиса, светлости и рефлектора потпуно је заборавила на тужне тренутке, које је мало час провела у гардероби. Заборавила је све. Била је сада Јулија, која дрхтећи заљубљено очекује свога Ромеа. Осетила је да није Јулија, него жена, тек када је пала завеса, а иза завесе чуло се аплаудирање, које није хтело да престане. Данас није могла да се потпуно преда уживању у своме успеху и жудно је очекивала тренутак када ће да напусти позориште.

III

У трпезарији виле Свансов, у 9 часова увече, за великим округлим столом седело је шесторо господе, сви у смокингу. У веселом расположењу јели су они краљевску вечеру. Разговор је био веома жив. Ни један није могао да се потпуно исприча. Једну веселу анегдоту следила је одмах друга, а затим ведар смех.

Шест мушкараца претстављали су разна годишта. Стари сенатор Фесетр, са својом негованом седом косом, седео је поред Фридриха Шолца, који са својих 28 година и веселом младошћу није доликовао друштву ове седе отмене господе. На другој страни седео је Руди, човек од 40 година, плав, високог раста и широких рамена. Он се увек смејао, при чему му је лице постајало црвено, док су му жиле на челу искакале.

Вечера је била при крају. Слуга је унео сладолед, а ускоро затим господа су прешла у салон у коме су се, на једном столу, налазила најскупља француска и инострана пића, те цигаре и цигарете, које су чекале господу која су достојанствено улазила опремна за нова уживања. Слуга је свакоме усуо по чашу пића, а затим је тихо нестао и оставио господу насамо. Расположење је постајало сваког тренутка разузданије, а Рудиним смех проламао се кроз просторије Свансонове виле. У томе тренутку Фридрих Шолц подигао се и достојанствено куцнуо по чаши, али није успео да умири и утиша своје пријатеље. Рудиним смех доминирао је великим жагором.

— Руди, за име божје, престани већ једном да се смејеш. Од тебе се данас не може доћи до речи.

— Добро, ја ћу заћутати пет минута и понашаћу се као да сам нем. Дакле, сврши све за тих пет минута!

(Наставиће се)

Данас

Уторак, 20 април.
Ап. Иродијан. Сулпиције.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Попић, Јокаи Мор ул. 13, тел. 23-79.
Михелс, II Ракоци Ференц ут 68, тел. 29—51.

✱

РОЂЕНИ. ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 1 женско и мушко дете.

Венчани: Душан Марић, чиновник Српске православне црквене општине и Славка Марциковић, домаћица.

Умрли: уд. Фире Марија рођ. Ајзеле, домаћица, 90 година; уд. Шебек Терезија рођ. Јаша, домаћица, 87 година; Маргит Драгуновић, одојче, 2 дана; уд. Бауер Терезија рођ. Шпајдер, домаћица, 72 године и Марија Бељанска рођ. Могин, домаћица, 79 година.

✱

РАДИО

20 април 1943.

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Забавна музика ● **12.10:** Војна музика ● **14.00:** Салонски оркестар Илишки ● **15.45:** Музика за игру ● **19.00:** Музика за игру ● **20.20:** Омиљене опере.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

19 април.

Дунав: Комаром 306 (+1), Будапешт 345 (—1), Пакш 339 (+2), Баја 422 (+2), Мохач 446 (+2), Бездан 481 (+2), Гомбош 381 (—1), Ујвидек 434 (—2).

Драва: Барч 051 (+1).

Тиса: Вашарошнамењ 312 (+37), Токај 268 (—7), Тисафиред 244 (+4), Чонград 271 (—13), Сегед 353 (—14), Тител 319 (—8).

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), 20.24.

За Сабадку: 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.31 путнички воз (само до Сабадке), 20.24.

За Зомбор: 3.58, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител: 6.26, 20.27.

Из Будапеште: 18.08, 22.53 (брзи).

Из Сабадке: 7.38, 20.10 (убрзани моторни), 18.08, 22.53.

Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда, Зенте, Обечеја: 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Тителa: 6.24, 16.11.

ПЛАНОВИ ЗА ПЛИВАЧКЕ РЕКОРДЕ У МАЂАРСКОЈ

Мађарски пливачки савез има за овогодишње лето велике планове који се односе и на интернационална пливачка такмичења. Ако буде могуће, жели се у првом реду и ове године одржати утакмице с Немачком. Даље, ради се и на томе да се успоставе спортско-пливачке везе са северним земљама. Тако је Данској упућен позив да пошаље своје најбоље пливачице (краул, прсно и леђно), са Рагнхилдом Хвегер на челу, у Мађарску. Са Шведском се воде преговори за старт 4×200 рекордне штафете Хелас (Стокхолм), са шведским краул шампионом Олфом Олсоном, а можда ће поћи за руком и једно гостовање шведског европског шампиона Бјерна Борга у Будапешту.

У борби против шведске краул-штафете мисли се у Мађарској и на напад на европски рекорд у краулу 4×200, као што и одлични мађарски рекордни пливач Татош намерава поставити нове рекорде.

СПОРТ

Сиклаи против Плаца

Ујпешт—УАК 1:0 (1:0)

Одлични Марјановић успешно је блокирао Женгелера на јучерашњој утакмици

После сјајне победе УАК-а над Кишпештом, која је одиграна у Ујвидеку 4-ог о. м., веровало се да је УАК поново дошао у форму и да ће поново почети са изненађењима. Резултат 5:0 гонио нас је да у то поверујемо. И ми смо поверовали. Седмо коло донело је мало изненађење: иако одличан тим УАК-а подлегао је у Шалготарјану срећнијем противнику са резултатом 2:0. Остало нам је да верујемо да ће нас наша једанаесторипа задовољити сада, при сусрету са Ујпештом. Већ давно пред почетак игралиште су превлавали навијачи, који су са великим нестрпљењем очекивали почетак утакмице. На дрвећу у околини игралишта ныхали су се на гранама навијачи без улазнице, као и на крововима околних кућа.

Неколико минута пред пет часова појавила се „лила" чета Ујпешта у саставу: Сиклаи, Балог II, Беки, Нађмароши, Рожа, Карман, Адам, Суса, Женгелер, Киради и Пожоњи.

Ускоро затим иступили су и „плави": Плац, Чилаг, Аврамовић, Такач, Марјановић, Живковић, Палфи, Раб, Трифуновић, Велкер и Срећанов.

Игра је почела. И већ први минути обећавали су лепу победу УАК-а. Марјановић је већ у првим минутима успео да блокира одличног, али по мало лежерног Женгелера. Живковић је као и увек био одличан, а Чилаг је изненађивао својом формом, стартовима, шутем и брзином. И Такач је био одличан. Плац није имао лопти, али и без њега одбрана је играла тако добро да смо хтели не хтели морали да поверујемо да гости ни овога пута неће проћи боље него у првом колу одиграном прошле јесени у Будапешти.

Али фор УАК-а није имао свој дан. Одлични Балог II и Беки успешно су се супротстављали навали УАК-а, а где они нису били налазио се голман Сиклаи, најсветлија тачка у тиму противника, који је лопту за лоптом, које су се низале у правцу Ујпештовог гола, хватао својом орнјашком појавом. Тако је ишло све до 26-ог минута првог полувремена, када је Срећанов и поред празног гола пуцао у голмана Балога II из непосредне близине гола. Но ни то није било одлучујуће. УАК-ов тим није попустио и држао се одлично све до краја првог полувремена, када је, два минута пред крај, непокривени Пожоњи са 2 метра пуцао у гол УАК-а и тиме постао једини голгетер дана. „Плави" су и преостала два минута држали игру у „својим новама", али без промене у резултату.

У другом полувремену, можда већ изморени, „плави" су изненада попустили. У навали су вршени неки експерименти, неке промене, те неке пробе, те неке комбинације у погледу места појединих играча, те покушаји да се противник победи или да се изједначи, остали су само покушаји. У току другог полувремена противник је успео да преузме игру, али одлична одбрана УАК-а спасла је част „плавих" од већег пораза. Ко је крив за те покушаје, ко је крив за мењање уиграних играча на једном месту и за стављање њих на нова места, о томе нећемо овде да говоримо. Од одличног Ујпешта није срамота изгубити ни у центру Ујвидека, али је жалосно бити побеђен када се могло и победити (према ситуацијама 9:3 корнера за УАК), а у најгорем случају извући нерешен резултат и тиме остати на заслужнијем, лепшем месту на табели, а не срозати се са 9 на и 10 место.

У тиму „плавих" нарочито се истакао Плац, који је дуплим скоком у ваздуху ухватио једну лопту на опште дивљење гостију и домаћих, те Чилаг, Марјановић, Живковић, одлични Раб и у првом полувремену и Палфи. Судија је био објективан.

И. Мудрински

СК ЛЕВЕНТЕ (Лилиомош)—БСК (Бачтоварош) 3:2 (1:1)

У првом полувремену гости су дали доста добру игру, али не онакву какву знају да пруже. У другом полувремену игра постаје нешто оштрија и домаћи се мало поправљају, док гости стално слабе. Домаћи повисују на 2:1 преко Бељанског, док Бабача ускоро изједначује из једног продора. Нешто касније Бацка, најбољи играч на терену, постиже гол и повисује резултат на 3:2. Од гостију истакао се Ђукић.

Судија г. Поповић-Тата, бивши савезни судија из Ујвидека, судио је на опште задовољство.

СК ЛЕВЕНТЕ (Силбач)—СК ВИКТОРИЈА (Ујвидек 3:0 (1:0)

После веома лепе игре, утакмица је завршена победом Ск Левенте са 3:0. И овог пута Ск Викторија је показала веома лепу игру, али одличан центар домаћих Лешков три пута се пробија и сва три пута даје неодбрањиве голове. Осим њега и тиму домаћих добар је био Пајић. У тиму гостију заслужују похвалу: Павловић, Хорак, Лешков и Тркуља. Изнад свих се истакао Сухобоков, који је ушао на место повређеног Загорчића.

Пинг-понг

Пинг-понг тимови Левента из Кађа и Шајкашсентиванa одржали су утакмицу у недељу, 18 о. м. Домаћи су изашли као победници са резултатом 9:4. Домаћи су показали технички лепу и изграђену игру која је задивила све љубитеље овог спорта.

Тесани ступци за ограде 967
могу се добити у великој количини на стоваришту дрва и угља
Винковић Јожефа
Ујвидек, Каменички пут 73

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ЂАК УМЕТНИЧКЕ АКАДЕМИЈЕ (пре у Београду, сада у Будапешти) тражи одговарајуће или какво друго запослење. Има велику матуру. Понуде на администрацију под »Сликар«. 986

ТРАЖЊА

ТРАЖИ СЕ ДОМАР за 1 мај. Упитати сваког дана од 8—10 и по подне од 3—4 часа. Мајор Таборнок, 18. 1000

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕ СЕ МОДЕРАН НАМЕШТАЈ за радњу. Упитати Левенте ул 6. 938

СПАВАЋА СОБА и салон гарнитура на продају. Видети од 10—12 и 3—4 часова. Лајта, 20. 963

ПРОДАЈЕ СЕ ЈЕДНА СКОРО НОВА шивања-кабинет машина марке Сингер и 4 винска бурета од 50 литара. Упитати: Милић, Ченеи 23 (бивша Гундулићева). 1009

РАЗНО

ВАШ БИЦИКЛ, ШИВАЋУ МАШИНУ поправићете стручно и јевтино код **Фанчевић Ј. Јосипа, Ујвидек,** Сент Јанош трг 6, (Нова житна пијаца.) **Све делове држим на стоваришту.** 925

Не бацајте ваше чарапе!
МУШКЕ — ОД ДВА ПАРА СТАРИХ ПРАВИМ ПАР НОВИХ. Јене фехерцег ул. 5., приземље 6. 926

„Електро" Стефанидес
Телефон 36-04
Ујвидек — Јокаи Мор 26
Инсталација свих електричних постројења и осветљења, — инсталацију примам и у околини Ујвидека. Примам оправке радио апарата и све оправке које су у вези електро и радио технике. 982

SKF
KREMPASZKY ALBERT
UJVIDÉK – II. RÁKÓCZY FERENCZ u. 23.
TEL: 31-81.

У ЗОМБОРУ огласе
за „НОВУ ПОШТУ" прима
Г. Радомир Душанић
наш главни заступник, Витез ул. 5

Одговорни уредник и издавач,
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротационa штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају